

En uvanlig jernalderboplass

- jernalderjegere eller forhistorisk seterdrift?

Bogastellet, der jegerne gjemte seg for ikke å skremme dyra de jaktet på, er solid arbeid - det står fortsatt etter nesten 2000 år.

Tre slike store hellere kan ha gitt ly for vær og vind - både for gjetere og for jegere.

Sommeren 2007 ble området mellom Rudsåsen og Dunserudhagen undersøkt av arkeologer, i forbindelse med at Øvre Eiker kommune satte i gang arbeid med en ny reguleringsplan for «Dunserud Industriområde». Området ligger mellom 160 og 200 m.o.h., og bortsett fra 3-4 husmannsplasser har det neppe bodd folk her i historisk tid. Det var med andre ord ikke et sted der arkeologene ventet å finne spor etter en bosetning fra eldre jernalder - men det var nettopp det de gjorde!

Kort oppsummert besto funnene av flere kullgroper, et bogastelle, ei mulig tjæremile, sju kullmiler, fire mulige rydningsrøyser, tre hellere og ei hustuft. Flere av disse kulturminnene skriver seg fra nyere tid, men det var også ting som pekte i retning av at det har bodd folk her langt tilbake. Spesielt interessant er nok bogastellet, som ikke er funnet på Eiker tidligere. Det består av steiner som er satt opp i halvmåneform, med en diameter på nesten to meter og omtrent en halv meter høyt. Her kunne jegeren sitte i skjul og vente på byttet.

Kombinert med de tre hellerne - naturlige fjellformasjoner som kunne gi ly for vær og vind - pekte mye i retning av at det kunne være kulturminner fra steinalderen det var snakk om her. Derfor var det ganske oppsiktsvekkende når karbondateringen viste en alder på mellom 130 og 340 e.Kr. - altså midt i den romerske jernalderen.

Tidligere er det så å si bare funnet gjenstander fra denne epoken helt sentralt i bygda, på steder der de første og største gårdene i bygda kanskje var i ferd med å bli etablert nettopp i denne perioden. Derfor var det overraskende å finne en slik boplass langt til skogs, der folk snarere ser ut til å ha drevet med jakt enn med åkerbruk.

Fylkesarkeologen har foreslått to mulige tolkninger. Muligens kan dette være den første kimen til seterdrift, der enkelte av medlemmene i husholdningen har bodd ute i skogen om sommeren for å passe på buskapen, og naturligvis drevet litt jakt og fiske ved siden av. En annen mulighet er at det kan dreie seg om folk som slett ikke var en del av jernalderens jordbruksøkonomi. Kanskje eksisterte det fortsatt jegerfolk, som var helt isolert fra det bondesamfunnet vi forbinder med jernalderen.